

Onemocnění západonilskou horečkou v Evropě - epidemiologická situace k 9. srpnu 2018; vysoký a předčasný výskyt onemocnění.

V porovnání s předcházejícími roky byl letos zaznamenán brzký nástup výskytu velkého počtu onemocnění západonilskou horečkou (WNV) v evropských zemích. K 9. srpnu 2018 bylo hlášeno celkem 335 onemocnění a 17 úmrtí v členských státech EU/ EEA (Itálie, Řecko, Maďarsko, Rumunsko, Francie) a zemích sousedících s EU (Srbsko, Kosovo).

Situace svědčí o vysoké hladině cirkulace viru západonilské horečky (WNV) v postižených zemích, což může vést v následujících měsících k dalšímu nárůstu velkého počtu případů ve stejných regionech jako v minulosti, ale potencionálně by mohlo dojít k rozšíření nových oblastí s místním přenosem.

Vzhledem k aktuální epidemiologické situaci ECDC vydalo dokument ke zhodnocení rizika s datem 13. srpna 2018

<https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/documents/west-nile-fever-rapid-risk-assessment%20-13-Aug-2018.pdf>
a skupina odborníků publikovala článek v časopise Eurosurveillance o brzkém začátku přenosu západonilské horečky v Evropě v sezóně 2018.

<https://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2018.23.32.1800428>

Epidemiologická situace ve výskytu západonilské horečky je v sezóně od konce května do listopadu v Evropě průběžně monitorována. Výskyt onemocnění u lidí a koní je hlášen a přehledně zaznamenáván formou map podle oblastí s místním přenosem a publikován na webových stránkách ECDC.

<https://www.ecdc.europa.eu/en/west-nile-fever/surveillance-and-disease-data/disease-data-ecdc>

Výskyt lidských případů WNF podle postižených oblastí EU/EEA a sousedních zemích v sezóně 2018 (k 9.8.2018)

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV

Počet potvrzených a pravděpodobných případů WNF v EU/EEA a sousedních zemích podle týdne hlášení do ECDC, 2014-2018 (k 9.8.2018)

Západonilská horečka - stručně

Původce onemocnění West Nile Virus (WNV) **přenášejí komáři** zejm. rodu *Culex* z ptáků, kteří jsou hostiteli. Může dojít k nákaze a onemocnění západonilskou horečkou (WNF) u lidí a u koní. Prevence očkováním u lidí není, zatímco pro koně existuje vakcína. U člověka inkubační doba je od 3 do 14 dnů. **Nákaza probíhá v 80% bez příznaků** (bezpříznakové případy převážně nejsou detekovány), asi u pětiny nakažených proběhne zjevné onemocnění s horečkou, bolestmi hlavy, únavou, nevolností, zvracením, případně vyrážkou. Může se projevit i závažná neuroinvazivní forma onemocnění, kterou jsou **ohrožení zejména starší lidé a imunokompromitované osoby**. Může dojít i k úmrtí. Při pobytu v oblastech výskytu je doporučeno **chránit se před poštípáním komáry**. Jelikož je možný přenos transfúzí, darovanými tkáněmi, orgány a buňkami, proto **u dárců krve se odkládá dárcovství o 28 dní po návratu z postižené oblasti**, pokud nemají negativní průkaz testem na nukleovou kyselinu WNV.

Epidemiologická situace u lidí k 9. srpnu 2018

V letošní sezóně k 9. srpnu 2018 v rámci monitorování výskytu západonilské horečky v Evropě bylo hlášeno celkem 335 onemocnění u lidí, z toho 231 případů v členských státech EU a 104 případů v zemích sousedících s EU. Podle místa nákazy jsou postiženy Itálie se 123 lidskými případy, Srbsko hlásilo 102,

Řecko 59, Maďarsko 23, Rumunsko 23, Francie 3, Kosovo 2 případy u lidí. (Pro srovnání ve stejném období v minulých letech 2014-2017 bylo hlášeno z EU a sousedních zemí od 5 do 45 případů).

<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/west-nile-fever-europe-2018-human-cases-updated-10-august>

Došlo k sedmnácti úmrtím na západonilskou horečku (9 fatálních infekcí zaznamenalo Srbsko, 3 Řecko, 3 Itálie, 1 Kosovo, 1 Rumunsko).

Většina případů se letos vyskytla ve stejných oblastech jako v minulých letech, je však možné, že by se virus mohl rozšířit do nových oblastí. V roce 2018 k 32. kalendářnímu týdnu byla onemocnění hlášena zatím z 64 geografických oblastí (NUTS3), z nichž 13 (v Řecku, Itálii a Srbsku) v minulých pěti letech nebylo postiženo.

Onemocnění u mužů bylo 2x častější než u žen. Medián věku je 64 let.

V roce 2018 byl detekován virus linie 2 (WNV lineage 2) a to v Řecku a Itálii, jedná se o stejný typ zachycovaný u nemocných osob v jižní, východní a střední Evropě od roku 2008.

V týdnu od 3. do 9. srpna bylo zaznamenáno 154 lidských onemocnění v EU a v sousedních zemích.

Případy onemocnění u lidí jsou hlášeny v týdenních intervalech do evropského systému surveillance infekčních onemocnění The European Surveillance System (TESSy).

<https://www.ecdc.europa.eu/en/west-nile-fever/surveillance-and-disease-data/disease-data-ecdc>

Onemocnění u koní k 9. srpnu 2018:

V rámci monitorování nákazy u koní jsou hlášena onemocnění do systému Animal Diseases Notification Systém (ADNS). V letošní sezóně k 9. srpnu 2018 bylo zaznamenáno zatím 16 hromadných výskytů u koní (Itálie 11, Maďarsko 3, Řecko 2). Výskyty u koní v roce 2018 jsou častější, nicméně byly zatím ve stejných oblastech jako v minulých čtyřech letech.

<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/west-nile-fever-europe-2018-equine-cases-updated-10-august>

Ohrožené skupiny osob:

Obyvatelé postižených oblastí a cestující do nich jsou ohroženi infekcí. Starší lidé a imunosuprimovaní pokud by se nakazili, jsou vystaveni vysokému riziku vývoje neuroinvasivní formy západonilské horečky (např. meningitida nebo encefalitida).

Preventivní opatření:

o Osoby při pobytu v postižených oblastech by se měly chránit před poštípáním komáry (používání repelentů v souladu s doporučením od výrobce přípravku, sítě proti komárům v oknech a ve dveřích, nošení oděvů s dlouhými rukávy a nohavicemi);

o Zdravotničtí pracovníci a odborníci ve veřejném zdraví v postižených oblastech a také na územích, která nejsou dosud postižená, ale mají vhodné přírodní podmínky pro šíření nákazy, by měli být informováni o epidemiologické situaci, aby byla zajištěna včasná detekce případů;

o Lékařům je doporučeno, aby u nemocných, kteří se vrátili z postižených oblastí, uvažovali v rámci diferenciální diagnostiky též o západonilské horečce

o Členské země EU musí zavést 28 denní odložení odběru u dárců nebo testovat dárce krve po opuštění postižené oblasti, aby se zabránilo infekci transfuzí krve.

Opatření proti mezilidskému přenosu prostřednictvím dárcovství krve, krevních derivátů, orgánů, tkání a buněk:

V zemích EU/EEA se odkládá odběr krve od dárců o 28 dnů od návratu z oblastí s přenosem západonilské horečky nebo dárce musí mít negativní výsledek testu na nukleovou kyselinu WNV. V oblastech s výskytem WNF se postupuje dle doporučení uvedených v plánech připravenosti pro bezpečnost krve. Dárci orgánů, tkání a buněk žijící v postižených oblastech nebo navracující se z nich musí být testováni na infekci WNV. Systematický sběr epidemiologických informací o infekci WNV u dárců krve a příjemců substancí lidského původu je důležitý, aby instituce na národní úrovni mohly lépe zhodnotit riziko přenosu a dopad preventivních opatření na dostupnost substancí lidského původu.

Výskyt onemocnění WNF u občanů České republiky:

Česká republika nepatří mezi postižené oblasti s místním přenosem západonilské horečky. V roce 2018 nebyl hlášen žádný případ onemocnění u obyvatel České republiky. V minulosti byl diagnostikován pouze jeden pravděpodobný případ s místním přenosem v roce 2013 a dvě importovaná onemocnění v roce 2007 (z Kypru a z Tanzánie).

Cestovatelům do postižených oblastí v zahraničí je doporučeno chránit se před poštípáním komáry. Dárci krve mají postupovat dle instrukcí transfuzní služby a odložit dárcovství o 28 dní po návratu z rizikových oblastí.

Monitoring West Nile viru v ČR:

Rudolf I. et al. West Nile virus (linie 2) v komárech na jižní Moravě - očekávání prvních autochtonních lidských případů. Epidemiol. Mikrobiol. Imunol. 67, 2018, č. 1, s. 44-6.

Zdroje:

1. European Centre for Disease Prevention and Control. **Rapid Risk Assessment - Early large increase in West Nile virus infections in the EU/EEA and EU neighbouring countries - 13**

August 2018, Stockholm, ECDC; 2018.

<https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/documents/west-nile-fever-rapid-risk-assessment%20-13-Aug-2018.pdf>

2. Haussig Joana M., Young Johanna J., Gossner Céline M., Mezei Eszter, Bella Antonino, Sirbu Anca, Pervanidou Danai, Drakulovic Mitra B., Sudre Bertrand. **Early start of the West Nile fever transmission season 2018 in Europe.** *Euro Surveill.* 2018;23(32):pii=1800428.

<https://doi.org/10.2807/1560-7917.ES.2018.23.32.1800428>

<https://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2018.23.32.1800428>

3. Web European Centre for Disease Prevention and Control - 13. Srpna 2018. **Unusual early start of the West Nile fever season and rise in cases: ECDC assessment**

<https://ecdc.europa.eu/en/news-events/unusual-early-start-west-nile-fever-season-and-rise-cases-ecdc-assessment>

4. EPIDAT

5. ISIN